

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТ

АКАДЕМИК ҚАНЫШ СӘТБАЕВТЫҢ
125 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
«XXIV СӘТБАЕВ ОҚУЛАРЫ»
АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«XXIV САТПАЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ»,
ПОСВЯЩЕННОЙ 125-ЛЕТИЮ
АКАДЕМИКА КАНЫША САТПАЕВА

ТОМ XII

ПАВЛОДАР
2024

ӘОЖ 001
КБЖ 72
А33

Редакция алқасының бас редакторы:

Садықов Е. Т., э.ғ.д., профессор, «Торайғыров университеті» КеАҚ Басқарма
Төрағасы – Ректор

Жауапты редактор:

Ержанов Н. Т., б.ғ.д., профессор, «Торайғыров университеті» КеАҚ ғылыми
жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі Басқарма мүшесі-проректоры

Редакция алқасының мүшелері:

Абліш Р. М., Исенова Б. К., Каверина М. М., Крыкбаева М. С.,
Уксукбаева Н.Т., Утемисова З. Т.,

Жауапты хатшы:

Әмірбек Д. Ә., Казбеков Е., Зейтова Ш. С., Алимова Ж. С., Машрапова
Г. Н., Кайниденов Н. Н., Шалабаев Б. А., Шарапатов Т. С., Кабдулина К. Т.,
Ахметов Д. А., Бекниязова Д. С., Жания К., Зарипов Р. Ю., Акимбекова Н. Ж.,
Калиева А. Б., Байтемирова А. К., Урузалинова М. Б., Токтарбекова А. Б., Дәуіт Ж.,
Садвакасова М. Ж., Толокольников Н. И., Жуманбаева Р. О., Кривец О. А.,
Бельгибаева Қ. Қ., Рахимбаева М. Н., Исакова З. С., Азылбекова Г. О., Шабамбаева А. Г.,
Азербайев А. Д., Нургожина Б. В., Юношева Н. Ф., Тулкина Р. Ж.

А33 Академик Қаныш Сәтбаевтың 125 жылдығына арналған «XXIV Сәтбаев
оқулары» атты Халықаралық ғылыми конференцияның материалдары. –
Павлодар : Торайғыров университеті, 2024.

ISBN 978-601-345-523-5 (жалпы)
Т. 12 «Жас ғылымдар». – 2024. – 488 б.
ISBN 978-601-345-511-2

Академик Қаныш Сәтбаевтың 125 жылдығына арналған «XXIV Сәтбаев
оқулары» атты Халықаралық ғылыми конференцияның материалдары (19 сәуір 2024
жыл) жинағында келесі ғылыми бағыттар бойынша ұсынылған мақалалар енгізілген:
Энергетика, Физика-математикалық және компьютерлік ғылымдары, Ауыл
шаруашылығы және АӨК, Мемлекеттік басқару, бизнес және құқық, Сәулет және
дизайн, Заманауи инженерлік инновациялар мен технологиялар, Жаратылыстану
ғылымдары, Гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдары.

Жинақ көпшілік оқырманға арналады.
Мақала мазмұнына автор жауапты.

ӘОЖ 001
КБЖ 72

ISBN 978-601-345-511-2 (Т. 12)
ISBN 978-601-345-523-5 (жалпы)

© Торайғыров университеті, 2024

Ауыл шаруашылығы және АӨК
Сельское хозяйство и АПК

Секция 6

**Биотехнологиялар және ауыл
шаруашылық өнімдерін қайта өңдеу
Биотехнологии и переработка
сельскохозяйственной продукции**

**АНАЛИЗ ПРОИЗВОДСТВА И ПРИМЕНЕНИЯ ТВОРОГА
И ТВОРОЖНЫХ ИЗДЕЛИЙ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ**

МАРКОВСКИЙ Б. В.

студент, Торайғыров университет, г. Павлодар

АГИБАЕВА А. Ж.

магистр, ст. преподаватель, Торайғыров университет, г. Павлодар

Сохранение здоровья населения является одной из задач
государственной важности. В последние годы благодаря
возрастающей механизации и автоматизации многих
производственных процессов уменьшилась доля физической
работы, соответственно снизился расход энергии. Это привело к
тому, что энергетическая ценность пищи превышает энергозатраты.
В связи с этим резко увеличилось число людей, страдающих
ожирением и связанными с ним хроническими неинфекционными
заболеваниями. К их числу можно отнести так называемые
массовые дегенеративные болезни, главным образом атеросклероз,
гипертоническую болезнь, ишемическую болезнь сердца, сахарный
диабет, подагру.

Значительно изменилось использование некоторых основных
продуктов: увеличивается потребление продуктов животного
происхождения, сахара. Вместе с тем общая доля сложных
углеводов в питании постепенно уменьшается.

Правильное и рациональное питание - основа здоровья
человека. Именно пища, которую мы принимаем, обеспечивает
развитие и постоянное обновление клеток и тканей организма,
является источником энергии, которую наш организм тратит не
только при физических нагрузках, но и в состоянии покоя. Продукты
питания – источники веществ, из которых синтезируются ферменты,
гормоны и другие регуляторы обменных процессов. Обмен веществ,

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ КОММЕРЦИЯЛАНДЫРУ ПРОЦЕССИН ҚАРЖЫЛАНДЫРУДЫҒЫ ҒЫЛЫММЕН БАЙЛАНЫСЫ

ТАПАЛЧИНОВА А. С.
аға оқытушы, Торайғыров университеті, Павлодар қ.
МУСИНА А. Ж.
PhD, э.ғ.к., Торайғыров университеті, Павлодар қ.
БЕЙСЕМБАЕВА Г. К.
аға оқытушы, Торайғыров университеті, Павлодар қ.

Ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру мәселелері экономиканың нақты секторында отандық әзірлемелерді қолданудан және нақты нәтижелерге бағытталған ұлттық ғылым жүйесін кезең-кезеңмен өзгертуден қоғамның кутулері тұрғысынан ерекше өзекті болып табылады.

Мемлекет басшысы өзінің сайлауалды бағдарламасында ғылым еліміздің бәсекеге қабілетті болуына мүмкіндік беретін жаңа өндіріс технологияларына бағытталатынын атап өтті [1, 11 б.]. Және бұл тұрғыда ғылыми нәтижелерді коммерцияландырудың маңыздылығын атап өткен жөн. Сәтті коммерцияландыру қосымша құнды ұлғайтуға және бизнестің және тұтастай алғанда елдің бәсекеге қабілеттілігін нығайтуға мүмкіндік береді.

Бүгінгі таңда Ғылым және жоғары білім министрлігінің алдында бірқатар негізгі міндеттер тұр, олардың бірі – ғылымды еліміздің өндірістік қажеттіліктеріне бағыттау. Яғни, біз ғылымды қажет ететін экономикаға көшу туралы айтып отырмыз. Сондықтан коммерцияландыру болашақ ғылымның басым міндеттерінің бірі болып табылады [2, 16 б.].

Инновациялық өнімді нарыққа шығару идеяларды генерациялаудан, іргелі зерттеулер жүргізуден инновациялық бизнесті құруға және дайын өнімді нарыққа түпкілікті тұтынушыға жеткізуге дейінгі өте күрделі жолды қамтиды.

Ғылым және жоғары білім министрлігі үш жетекші елдің – АҚШ, Германия және Финляндияның мысалында халықаралық тәжірибеге шолу жасады. Атап айтқанда, Ұлттық ғылым қоры (NSF, National Science Foundation) – ғылым мен технологияның дамуына жауапты АҚШ үкіметінің жанындағы тәуелсіз агенттік, Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) – Германиядағы орталық ғылыми ұйым болып табылатын неміс зерттеу орталығы. Өзін-өзі басқару

қағидаттары бойынша жұмыс істейтін бұл ұйымның негізгі міндеті Германиядағы университеттер мен мемлекеттік ғылыми-зерттеу институттарында ғылыми зерттеулерді қаржыландыру болып табылады, үздік жобаларды іріктеу конкурстық негізде жүзеге асырылады. Өз кезегінде Business Finland Финляндиядағы ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық және инновацияларды қаржыландыру бойынша негізгі мемлекеттік қор ұйымы болып табылады [3, 128 б.].

2016-2018 жылдары Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы заңның қабылдануымен Ғылым қоры үш конкурс өткізді, оған 1270 өтінім келіп түсті, 000-нан астамы сараптамадан өтті, Ұлттық ғылыми кеңестің шешімімен 193 жоба қаржыландыруға мақұлданды. 171 келісім жасалды, 150-ден астам жоба қолдау тапты. Жобаларды жүзеге асыру барысында 140 жоғары технологиялық өндіріс құрылды, оның ішінде 15 жоба экспортқа шығарылды және бес жоба бір миллиард теңгеден астам сатуға қол жеткізді.

Нәтижесінде сатудан түскен кіріс қазірдің өзінде 2,5 млрд теңгені құрады, оның ішінде 465,5 млн теңге экспортқа шығарылды. Салық төлемдері түрінде бюджетке 6 млрд теңгеден астам қаржы түсті. Бірлескен қаржыландыру көлемі шамамен 6,8 млрд теңгені құрайды, 1400-ден астам адам жұмыспен қамтылған.

Сонымен қатар, 2022 жылы жаңа конкурс өткізіліп, оның аясында 152 өтінім беріліп, оның 134-і емтиханнан өтті. РФНТД коммерцияландыру жөніндегі мамандандырылған Ұлттық ғылыми кеңестің шешімімен 72 жоба қаржыландыруға мақұлданды және грант алушылармен 68 келісім жасалды.

Экономикалық салалар бойынша жобалар портфелі негізінен агроөнеркәсіптік кешен, денсаулық сақтау және химия өнеркәсібі жобаларынан тұрады. Осы салалардағы бизнестің нақты сұранысына қарамастан машина жасау, туризм және өңдеу секторларында төмен деңгейлер байқалады.

Аймақтарды айтар болсақ, ғылыми жобаларды коммерцияландыруда Алматы, Астана және Қарағанды қалаларының ғалымдары белсенділік танытуда. Ақтөбе және Атырау облыстарында коммерцияландыру жобаларының жоқтығы байқалады.

Бұл өңірлердегі жұмысты күшейту қажеттігін тағы бір мәрте аңғартады. Бизнесті жеделдету өңірлік өңдеу секторының

кажеттіліктеріне бағытталған жаңа коммерцияланған жобалардың өсуі мен дамуының катализаторы болады деп сенеміз.

Бұл ретте, ғылыми қызметтен бюджетке төленетін сатудан, экспорттан түскен кірістер мен салықтар туралы деректерге орала отырып, ол былай деп қосты:

Еліміздің ғылыми-техникалық дамуына жалпы үлес шамамен 55,1 млрд. теңгені құрайды.

Яғни, іске асырылған 152 жобаның қоржынына талдау жасай отырып, министрлік грант алушылардың басым бөлігі бизнес өкілдері, ал аз бөлігі жоғары оқу орындарының өкілдері екенін атап өтті.

Ұқсас көріністі дайын инновациялық өнімдер мен қызметтерді сату көрсеткіштерінен де көруге болады, мұнда ең жоғары нәтижелерді бизнес өкілдері көрсетеді – 79%, университеттер небәрі 4,5 %, ғылыми-зерттеу институттары – 5% және ғылыми-өндірістік орталықтар – 11-ден сәл жоғары.

Бұл сурет бизнес өкілдері ғалымдарға RSNTD коммерцияландыру жобаларын іске асыруда, жаңа өндіріс орындарын құруда, сонымен бірге жаңа жұмыс орындарын ұйымдастыруды, салық түсімдерін қамтамасыз етуде максималды нәтижелерге қол жеткізуге көмектесетін ғылым мен бизнесті біріктіру бойынша күш-жігерді күшейту қажеттілігін растайды. бюджетке және т.б.

Әзірлеулерді лицензиялау және ғылыми ілгерілету механизмі [4, 29 б.]. Қазақстандық компаниялар лицензиялау механизмімен таныс емес және оны түсінбейді. Кәсіпкерлік келісім бойынша ҒЗТҚЖ-ға тапсырыс беру бизнес үшін тиімдірек және әдеттегідей: зияткерлік қызмет нәтижелеріне құқықтарды алып, оларды балансқа қоюға болады [5, р. 327]. Осылайша, компания лицензиялық келісім бойынша тұрақты роялтиге байланудан гөрі, капиталдандыруды (несие беру үшін тиімді) арттырады [6, р. 22]. Бұл жерде Стэнфорд университетінің технологиялық лицензиялау кеңсесінің миссиясының мәлімдемесін келтірген орынды болар еді: «Бұл ақшада емес: ол келеді және кетеді [7, р. 33]. Бұл университеттер немесе технологиялар трансферті орталықтары арасындағы рейтингте емес: рейтингтер көтеріледі және төмендейді. Бұл бірден пайда немесе қысқа мерзімді жеңістер туралы емес [8, р. 101]. Технологияның трансферті – бұл тәуекел және бірегей құбылыстарды жасау. Бұл саланы болашақ ұрпақтың өмірін нұрландыратын өнімдер жасауға ынталандыратын дәлелденбеген әзірлемелерге бастапқы кезеңдегі инвестиция» [9, р. 37]. Технологияларды коммерцияландыру

саласындағы зерттеулер өзін-өзі қамтамасыз ететін жобаларды жүзеге асыру кезінде әзірлеушілердің ақша табуға деген ынтасының салыстырмалы түрде төмен екенін көрсетті. Ең көп пайыз – 21% басқа ғылыми құрылымдарға қарағанда қолданбалы зерттеулерге көбірек бағытталған салалық институттардың, жобалау институттарының, конструкторлық бюролардың қызметкерлері арасында байқалады. Өзін-өзі қамтамасыз ететін іс-әрекеттер арқылы ақша алуға ең аз қызығушылық танытқандар университет оқытушылары болып шықты [10, 62 б.]. Көбінесе профессорлар немесе зерттеу тобының мүшелері өкілдер емес, олардың әзірлемелерін өздері насихаттайды [11, 134 б.].

Ғылым және инновация саласындағы саясат қазақстандық ғылымның әлеуетін дамытуға бағытталған. Венчурлық қаржыландыру секторын дамыту, зияткерлік меншікті қорғау, ғылыми зерттеулер мен инновацияларды қолдау мәселелері, сондай-ақ ғылыми әзірлемелерді коммерцияландырудың қазақстандық үлгісіндегі бизнестің рөлі ашық күйінде қалып отыр. Қазақстан ғылымының дамуына және оны коммерцияландыруға қол жеткізу үшін технологияларды коммерцияландыру жүйесіне жүйелі, кешенді тәсілді қолдану қажет, онда көптеген құрамдас бөліктерді біріктіру арқылы жаңа білімді игеру қарқынын едәуір жеделдетуге болады:

- зияткерлік меншік объектілерін коммерцияландыруды ынталандыру бөлігінде нормативтік құқықтық актілерді жетілдіру; коммерцияландыруды қолдау құрылымдарының кәсіби желісін ұйымдастыру;
- сапалы жобалар ағынын қамтамасыз ету үшін технологияларды коммерцияландыруды қаржыландырудың тиімді механизмін құру;
- консультациялық, әдістемелік қолдау көрсету, кадрлық әлеуетті нығайту;
- тиімді ақпарат алмасу үшін серіктестік желілерін ұйымдастыру және технологияларды коммерцияландыру процесінің негізгі қатысушылары арасында коммерциялық байланыстарға қол жеткізу

ӘДЕБИЕТТЕР

1 Послание Президента Республики Казахстан Н.Назарбаева народу Казахстана. «Казахстанский путь – 2050: Единая цель, единые интересы, единое будущее», 2021 [Электронный ресурс] – URL: http://www.akorda.kz/ru/addresses/addresses_of_president/poslanie (дата обращения: 17. 05. 2021).

2 Указ Президента РК от 4 июня 2013 г. № 579 «Об утверждении Концепции инновационного развития Республики Казахстан до 2020 года», 2013 [Электронный ресурс] – URL: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/U1300000579>.

3. Мухопад В.И. Коммерциализация интеллектуальной собственности. – М.: Магистр, 2010. – 511 с.

4 Закон Республики Казахстан № 381-V «О коммерциализации результатов научной и (или) научной-технической деятельности», 2022. [Электронный ресурс] – URL: <https://online.zakon.kz/document/> (дата обращения: 20.07.2022)

5 Degroof J.J., Roberts E.B. Overcoming Weak Entrepreneurial Infrastructure for Academic Spin-off Ventures // Journal of Technology Transfer. – 2004. - №29(3-4). – P. 327-357.

6 Bercovitz J., Feldman M., Feller I., Burton R. Organizational Structures as Determinants // Journal of Technology Transfer 26, 2001. 21-35.

7 Clarke B.R. Creating Entrepreneurial Universities; Organizational Path ways of Transformation. - New York: IAU Press, 1998. – 216 p.

8 Mowery D.C., Nelson R.R., Sampat B., Ziedonis A.A. The Growth of Patent in and Licensing by U.S. Universities: An Assessment of the Effects of the Bayh-Dole Act of 1980 // Research Policy. – 2021. - №30. – P. 99-119.

9 Thursby J.G., Jensen R., Thursby M.C. Objectives, Characteristics and Outcomes of University Licensing: A Survey of Major U.S. Universities // Journal of Technology Transfer. – 2021. - № 6. – P. 36-51.

10 Осипов Г.В., Стриханов М.Н., Шереги Ф.Э. Мотивация заработать деньги с помощью НИР/ НИОКР. Взаимодействие науки и производства: социологический анализ. - М.: ЦСП и М, 2014. – 316 с.

11 Андреев Г.И., Витчинка В.В., Смирнов С.А. Практикум по оценке интеллектуальной собственности: Учебное пособие. - М.: Олимп-Бизнес, 2003. - 176 с.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ РК

ТИТКОВ А. А.

к.э.н., доцент, Торайгыров университет, г. Павлодар

БАЛТАБАЕВА Д. А.

магистрант, Торайгыров университет, г. Павлодар

Субъекты финансово-экономического рынка занимают определённое место в экономически высокоразвитых странах. Связано с тем, что исторически первые учреждения узкоспециализированных кредитно-финансовых учреждений появились для удовлетворения некоторых видов на рынке долгового капитала. Специализированные финансово-кредитные учреждения либо предоставляют услуги определенным клиентам, либо осваивают один-два вида услуг. Эти учреждения, с одной стороны, осуществляют кредитные и расчетные операции клиентов и выполняют требования Центрального банка, с другой стороны, осуществляют финансовые, страховые, инвестиционные и аналогичные операции под контролем этих филиалов.

Пред история финансово-экономической структуры независимого Казахстана началась еще с 1993 года. То есть с внедрения национальной валюты – тенге. А 1998 году в Казахстане проведена пенсионная реформа, а после в 2000 году для предоставления долгосрочного социально-экономического совершенствования, снижения зависимости от неблагоприятных внешних факторов был создан Национальный фонд Казахстана.

Основным банком страны является – Национальный банк Республики Казахстан. Основная задача этого банка - предоставление стабильности и закрепление цен в нашей стране.

В 1997 году, в первом Послании Н.А. Назарбаева народу Казахстана «Казахстан-2030. Процветание, безопасность и улучшение благосостояния всех казахстанцев». Первый президент Республики Казахстан поставил перед Правительством ряд важнейших стратегических задач, все они были направлены на рост качества жизни казахстанцев и построение конкурентоспособного государства с другими странами [1, с. 3].

Структура бюджетной системы любой страны в первую очередь зависит от ее государственного устройства. Например, в унитарных государствах бюджетная система состоит из государственного и местных бюджетов. В федеральных землях промежуточные

масштабной вырубке и лесных пожаров, а также поддерживать программы по лесовосстановлению. Устойчивое лесное хозяйство, при котором древесина добывается с учетом потребностей будущих поколений и с минимальным воздействием на экосистему, способствует балансу между потреблением и сохранением лесных ресурсов. Эти меры не только помогут снизить выбросы CO₂, но и обеспечат долгосрочную устойчивость лесных экосистем и биоразнообразия.

Заключение

Глобальное потепление представляет собой одну из наиболее серьезных экологических угроз нашему миру. Это вызывает изменения климата, угрожает биоразнообразию, а также имеет серьезные экономические и социальные последствия. Однако, несмотря на все вызовы, стоящие перед нами, есть надежда на изменение ситуации.

Путем совместных усилий государств, предприятий и граждан мы можем принять меры для снижения выбросов парниковых газов и смягчения последствий глобального потепления. Переход к возобновляемой энергетике, энергосбережение, устойчивое лесное хозяйство и другие экологически устойчивые практики могут помочь нам достичь этой цели.

Необходимо действовать незамедлительно, чтобы обеспечить будущее нашей планеты и сохранить ее для будущих поколений. Глобальное потепление - это проблема, требующая мгновенных и долгосрочных решений, и только совместными усилиями мы сможем преодолеть этот вызов и обеспечить устойчивое будущее для всех живых существ на Земле.

Мазмұны

Ауыл шаруашылығы және АӨК Сельское хозяйство и АПК

Секция 6

Биотехнологиялар және ауыл шаруашылық өнімдерін қайта өңдеу Биотехнологии и переработка сельскохозяйственной продукции

Марковский Б. В., Агибаева А. Ж.

Анализ производства и применения творога и творожных изделий в современных условиях3

Файзолла А. Н., Жоломанова А. Е., Агибаева А. Ж.

Қант диабетімен ауыратын адамдар үшін жаңа мамандандырылған сүзбе өнімін алудың заманауи аспектілері11

Аникина И. Н., Сейтханова К. К.

Использование растительных препаратов в органическом растениеводстве15

Кайниденов Н. Н., Бексеитов Т. К., Садыккалиев А. М.

Влияние количества соматических клеток на удой и состав молока у молочных коров21

Секция 7

Өсімдік және орман шаруашылығындағы инновациялар Инновации в растениеводстве и лесном хозяйстве

Өменова Д. М., Уалиева А., Кайыров А.

Бидай тұқымдарының өнімділігі мен өсу энергиясына және өскіндерінің ылғалды ұстап тұру қабілетіне лазерлік сәуленің әсері27

Кукушева А. Н., Какезанова З. Е., Уахитов Ж. Ж., Сарбасов А. К.

Приемы восстановления биоресурсного потенциала деградированных пастбищ житняка в условиях степной зоны Павлодарской области31

Базарханова Ә. Ж., Оспан А. М.

Қарапайым жағдайда шағын жылыжай ұйымдастыру38

Какезанова З. Е., Муратова Д. О., Узбекбаева Б., Кенесхан А.

Влияние сидеральных донниковых паров на качество зерновых культур в севообороте45

Нығыман Г. Д., Сарсембаев М. С.

Изучение перспективных сортов черной смородины для регионов Павлодарского Прииртышья51

Уахитов Ж. Ж., Сейтханова К. К., Жолдабаева А. С., Ергазинова Г. Д., Батталова К. О. Өсімдік шаруашылығын оқыту әдістемесінің жалпы мәселелері жоғары оқу орындарында.....	56
---	----

Секция 8

Ветеринария және зоотехнологиядағы инновациялар
Инновации в зоотехнологиях и ветеринарии

Асанбаев Т. Ш., Шарапатов Т. С., Арсютин Н. Г., Архаев Е. С. Использование и практическое применение элементов цифровой технологии в условиях табунного коневодства ТОО АФ «Ақжар Өндіріс».....	64
Қалибекқызы Ж., Тылғатбекова Ә. С. Мал азығын өндірудегі антиоксиданттардың маңызы.....	69
Сарсенова Ж. С., Курбатова С. Э. Изучение молочнокислых микроорганизмов, выделенных из кисломолочных продуктов.....	72
Усенова Л. М., Акильжанов Р., Дорошенко В., Гончаренко А. Безоарная болезнь телят молочного периода.....	77
Аймуханов С. М., Атейхан Б., Титанов Ж. Е. Использования методов контроля полноценности кормления коров в ТОО «Победа» (из рекомендации).....	83
Атейхан Б., Ныгманова А. У., Игликова А. С. Сыыр сүтінің химиялық құрамы және тағамдық құндылығы.....	89
Аймуханов С. М., Атейхан Б., Рахимов С. С. Основные правила безопасности труда при заготовке сена в КХ Шартен Павлодарской области.....	94
Орынтаева М. Д., Кендебаева А. С. Микробиологиялық көрсеткіштер бойынша суши мен роллдарды санитарлық бағалау.....	99
Бексеитов Т. К., Веселовский И. Е. Влияние стресса на молочную продуктивность коров.....	101
Сейтеуов Т. К., Болғанбай Қ. Н., Кожанов Д. М. Сервис кезеңінің ұзақтығы қара-ала тұқымды сыырлардың сүт өнімділігіне әсер етуі.....	107
Темиржанова А. А., Алимова Ж. Қой етін өндіру.....	111
Аманбаева С. Б., Қалиева Б. Б. Азықтық базаның негізгі көзі ретінде павлодар облысының су басқан шалғындарынан шөптің ботаникалық құрамын зерттеу.....	117

Мемлекеттік басқару, бизнес және құқық
Государственное управление, бизнес и право

Секция 9

Құқықтық жүйені дамыту бағыттары
Направления развития правовой системы

Ахмеджанова Г. Б., Абенова Д. Б. Медиация как важный способ решения споров.....	125
Ауталипова З. Д., Нургалиева А. А. Қазақстанда цифрландыруды дамыту.....	131
Ахметов Д. А. Повышение эффективности использования тайм-менеджмента на государственной службе.....	135
Баданина М. А. Вопросы описания внешности человека в криминалистике.....	141
Кабдулина К. Т., Ахмадиева А. Т. Мұрагерлік қатынастарды реттейтін коллизиялық нормалар.....	146
Титков А. А., Балтабаева Д. А. Классификация современных национальных правовых систем.....	153
Батталов А. Б. Патронатное воспитание как одна из форм воспитания детей, оставшихся без попечения родителей.....	157
Бураков А. О. Лудомания как назревшая социальная проблема: теория и практика противодействия в Казахстане.....	164
Ғалижапар А. Қ. Уголовная ответственность лиц, злоупотребляющих психоактивными веществами.....	167
Дубовицкая О. Б. Риски в сфере международной торговли при использовании цифровой экономики: сравнительно-правовой анализ.....	171
Алибаева Г. А., Матиев Р. Г. Информация как объект правового регулирования.....	177
Оразалин Е. Ж. Квалифицирующие признаки убийства, относящиеся к объективной стороне состава преступления.....	182
Ахмеджанова Г. Б., Рысмагамбетова А. Ш. Трудовое право: роль и место в правовой системе.....	194
Серикпаев А. Б., Шамшудинова Г. Т. Причины недействительности сделок: нарушение закона и порядка.....	200
Слямов А. Ж. Уголовно-правовая характеристика преступлений против мира и безопасности человечества.....	207

Хамзин А. Ш., Маусумбаев С. С., Болат Т. Т.	
Решение проблем о договорах купли продажи.....	212
Колесников Ю. Ю., Токенов М. М.	
Пытки как уголовно-правовая категория	217
Толжугай А. К.	
Квалифицирующие часть признаки убийства относящиеся к субъективной стороне убийства	223
Шагиева Г. Т.	
О безопасности в современном мире	231

Секция 10
Экономика мен бизнестегі және
мемлекеттік деңгейдегі басқару
Экономика и управление в бизнесе
и на государственном уровне

Арынова З. А., Кожанов Ж. М.	
Занятость населения: роль в развитии локальной экономики в Условиях цифровизации.....	237
Арынова З. А., Омарова М. Р.	
Разработка маркетинговой стратегии для развития бизнеса в регионе: ключевые аспекты и подходы	245
Арынова З. А., Бакибай А. Қ.	
Роль кластеров в формировании конкурентоспособности Республики Казахстан	250
Баймуханова М. Т., Нургалиева А. А., Нарынбаева А. С.	
Развитие малого и среднего бизнеса в Республике Казахстан	256
Бакпаева А. К., Нургалиева А. А.	
Основные инструменты цифровой логистики в сельском хозяйстве	260
Бултыков Н. Е.	
Реализация государственной политики по поддержке малообеспеченных групп населения: оценка социальной эффективности.	265
Жакупов М. К., Золотарева С. В.	
Система государственной поддержки малого и среднего бизнеса в павлодарском регионе	270
Жоломанов Д. А., Кунязова С. К.	
Зарубежные модели построения МСУ	274
Жоламанова Г. К., Куязова С. К.	
Разработка механизмов развития инновационного предпринимательства в РК	278

Каирова Ж. К., Амерханова А. Х.	
Проблемы внедрения инновационных управленческих технологий в системе государственного управления	283
Kaidarova S. E., Batyrkhanov J. R.	
Territorial image: definition, components, varieties.....	287
Кайдарова С. Е., Золотарева С. В., Кайдаров А. А.	
Система образования на рынке труда Казахстана: на пути к цифровой реальности.....	292
Калиярдамов Т. Б., Нургалиева А. А., Арынова З. А.	
Взаимосвязь факторов формирования экономического и инвестиционного потенциала региона	298
Канашева А. К., Рымбекова Н. Е.	
Адами капитал аймақтың қазіргі экономикасының инновациялық даму факторы ретінде	302
Мажитова А. Е., Ахметова Д. Д., Золотарева А. В.	
Кәсіпкерлік қызметтер үшін маркетинг стратегиясының әсері.....	309
Левкович А. Г., Кульдурова А. О., Медведева Т. Ф.	
Использование игры МЭКОМ в экономике и управлении в бизнесе на государственном уровне	313
Давиденко Л. М., Мустафин Ә. Б.	
ESG стратегиясы негізінде кластерлер құрылымдарының экономикалық өсуін талдау және болжау	317
Куязов Е. К., Мухаметкалиев Ж. Т.	
Инструменты развития человеческого капитала	321
Куязов Е. К., Мухаметкалиев Ж. Т.	
Механизм управления человеческим капиталом.....	325
Насырова Н. М., Деркачёва И.	
Управление взаимодействием бизнеса и власти в современной экономической системе	329
Нұрмұханбет Е. М.	
Влияние изменений в бизнес – среде малых и средних предприятий на учетные процессы	334
Алтыбасарова М. А., Рамазанова А. Т.	
Политическая реклама: сущность и особенности применения в современном информационном пространстве	338
Сейфуллин Р. К.	
Подходы к оценке государственной демографической политики.....	343
Сейфуллин Р. К.	
Институционализация государственной демографической политики в современном Казахстане	348
Смагулов Д. Е.	
Современные проблемы консалтинговой и юридической поддержки региональных субъектов малого предпринимательства.....	355

Бекмурзаев Г. А., Титков А. А.	
Инновационные управленческие подходы в системе государственного управления.....	359
Титков А. А., Бухарбаев А. А., Сарымсаков Д. Р.	
Современные тенденции подготовки кадров для государственной службы в Республике Казахстан	364
Оразов Б. Г., Бекмурзаев Г. А., Титков А. А.	
Современные тенденции оказания государственных услуг в Республике Казахстан.....	369
Титков А. А., Сарымсаков Д. Р.	
Зарубежный опыт мотивации государственных служащих	374
Титков А. А., Магеллан Д. С.	
Современная методология стратегического управления в деятельности организации	379
Титков А. А., Тайнов С. С.	
Стратегические приоритеты развития малого бизнеса на основе регионального бизнес-инкубирования	383
Tulepbergenova D.	
Analysis of articles on the implementation of PPP projects in foreign countries and recommendations for Kazakhstan.....	387
Шеримова Н. М., Шарипова А. А., Мишагина А. Н.	
Проблемы инновационного управления промышленных предприятий	394

Секция 11

Қаржы жүйесінің қазіргі жағдайы
Современное состояние финансовой системы

Арынова З. А., Бекниязова Д. С., Золотарева С. В., Кайдарова С. Е.	
Новая парадигма сбалансированного взаимодействия образования и рынка труда в эпоху цифровой трансформации государства	398
Ибрагимова Л. Д., Алтайбаева Ж. К.	
Обеспечение качества учетной информации по основным средствам.....	405
Лисогор В. А., Алтайбаева Ж. К.	
Влияние внедрения системы «Lean Production» на экономические показатели бизнеса.....	412
Мусина А. Ж., Бекниязова Д. С., Кабулдинова М. К.	
Тенденции эффективного осуществления налогового контроля в Республике Казахстан.....	419
Мусина А. Ж., Бекниязова Д. С., Таниева Г. К.	
Банковская политика в области обеспечения качества кредитных услуг и направления ее сбалансированности	425

Тапалчинова А. С., Мусина А. Ж., Бейсембаева Г. К.	
Қазақстандағы технологияларды коммерцияландыру процессін қаржыландырудың ғылыммен байланысы	430
Титков А. А., Балтабаева Д. А.	
Современное состояние финансовой системы РК.....	435
Мусина А. Ж., Каирбаева А. К., Быков П. О., Урбанчикова Н.	
Повышение уровня занятости через развитие предпринимательских навыков и стимулирование инновационных подходов.....	443
Sekenova B., Musina A.	
International approaches to financing healthcare systems.....	449

Сәулет және дизайн
Архитектура и строительство

Секция 12

Құрылыстағы, құрылыс материалдарындағы,
сәулет пен дизайндағы инновациялар мен технологиялар
Инновации и технологии в строительстве, строительных
материалах, архитектуре и дизайне

Макашев К. Т., Алимова А. Х.	
Современные материалы для усиления каменных конструкций	457
Саканов Д. К., Ержепова А. Ж.	
Учет затрат на дорожное строительство в странах мира.....	461
Талал А., Жумабаев А. К.	
Проблема структурно неустойчивых грунтов в проектировании и строительстве дорог, роль искусственного интеллекта.....	465
Shayakhmetov S. B., Kairbekova K. T.	
Investigating the impact of traffic flow and external factors on road surface deformations: mathematical modeling and practical recommendations for medium repair	471
Makashev K., Kolzhanova R.	
Development of a MATLAB algorithm for calculating thermal conductivity of walls in Kazakhstan.....	480
Мырзабаева Ж. С., Усқумбаева О. В.	
Глобальное потепление и пути решения	484

**АКАДЕМИК ҚАНЫШ СӘТБАЕВТЫҢ
125 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
«XXIV СӘТБАЕВ ОҚУЛАРЫ» АТТЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ**

ТОМ XII

Техникалық редактор А. Р. Омарова

Корректор: А. Р. Омарова

Компьютерде беттеген: Е. Е. Калихан

Басуға 23.04.2024 ж.

Әріп түрі Times.

Пішім $29,7 \times 42 \frac{1}{4}$. Офсеттік қағаз.

Шартты баспа табағы 28,54 Таралымы 500 дана.

Тапсырыс № 4220

«Toraighyrov University» баспасы
«Торайғыров университеті» КЕАҚ
140008, Павлодар к., Ломов к., 64.